

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1904. Första Kammaren. N:o 41.

Fredagen den 29 april.

Kammaren sammanträdde kl. 2.30 e. m.

Justerades protokollet för den 22 i denna månad.

Upplästes följande ingifna läkareintyg:

Att ledamoten af Första Kammaren herr ryttmästaren *K. Bohnstedt* är sängliggande sjuk af lungsäcksinflammation, intygas. Stockholm den 29 april 1904.

F. Westermark.
Med. dr, professor.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 320, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 39, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till lag angående försäljning af vin och starkare maltdrycker, beslöt Första Kammar-aren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 321, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 40, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring af § 21 läroverksstadgan, beslöt Första Kammar-aren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 2.

Upplästes och godkändes bankoutskottets förslag till Riksdagens skrivelser:

n:o 86, till Konungen, med reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning, samt

n:o 87, till fullmäktige i riksbanken, med öfverlämnande af reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flere ledamöters begäran konstitutionsutskottets den 27 innevarande april bordlagda utlåtande n:o 4 äfvensom statsutskottets samma dag bordlagda utlåtanden n:is 80—88.

Föredrogs och lades till handlingarna statsutskottets den 27 innevarande månad bordlagda memorial n:o 89, i anledning af remiss med öfverlämnande af uppgift å förändringar år 1903 i statsverkets inkomster af för dess räkning utarrenderade kronoegendomar m. m.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande statsutskottets den 27 i denna månad bordlagda memorial n:o 90, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatsens femte hufvudtitel.

Punkterna 1—3.

De föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Punkten 4.

Ang. kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om dagaflöningen till de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet.

Sedan i särskilda inom Riksdagens Andra Kammare väckta motioner föreslagits,

af herr *J. Andersson* i Baggböle (motion n:o 73), att Riksdagen måtte besluta, det dagaflöningen till de värnpliktige äfven under deras rekrytutbildning skulle bestämmas till 50 öre per dag samt att denna dagaflöning måtte utgå äfven innevarande år,

af herr *S. Nordström* i Höglunda (motion n:o 79), att Riksdagen måtte besluta, att dagaflöningen till de värnpliktige såväl under rekrytöfningarna som under repetitionsöfningarna, in- och utryckningsdagarna däri jämväl inberäknade, måtte bestämmas till 50 öre per man och dag, att taga sin början från och med nästa

år och som skulle utbetalas, den ena hälften månatligen under öfningstidens fortgång och den andra hälften årligen efter de olika öfningstidernas afslutning, samt

af herr *O. G. Erikson* i Odensvi med flere (motion n:o 121), att Riksdagen måtte besluta att höja de värnpliktiges dagaflöning till 50 öre per dag såväl under rekrytskolan som under repetitionsöfningarna att oafkortadt utbetalas månatligen under öfningstiden,

*Ang. kamrar-
nes skiljaktiga
beslut i fråga
om dagaflö-
ningen till de
värnpliktige
vid flottan och
kustartilleriet.
(Forts.)*

hade utskottet i utlåtandet n:o 6 angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel i punkt 31:o hemställt, att herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ofvannämnda motioner måtte i hvad de berörde flottan och kustartilleriet af Riksdagen afslås.

Denna hemställan hade af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren med afslag å utskottets hemställan bifallit ett under öfverläggningen framställt yrkande, att Riksdagen måtte, i anledning af herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons ifrågasvarande motioner, för beredande af förhöjd dagaflöning till de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet från 20 till 50 öre under rekrytutbildningstiden öka anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, nu 780,000 kronor, med 120,000 kronor till 900,000 kronor.

Jämväl i afseende å dagaflöningen åt de värnpliktige vid armén hade kamrarna fattat olika beslut, i det att Första Kammaren bifallit utskottets under punkt 14 i utlåtandet n:o 5 angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel gjorda hemställan, att Riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning och med afslag å herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ofvannämnda motioner, öka anslaget till de värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m., nu 2,060,492 kronor, med 15,201 kronor till 2,075,693 kronor, under det att Andra Kammaren beslutit, att Riksdagen skulle, i anledning af Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning samt herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ofvannämnda motioner, öka sistnämnda anslag, nu 2,060,492 kronor, med 1,066,026 kronor till 3,126,518 kronor.

För sistnämnda frågas afgörande medelst gemensam omröstning hade utskottet i memorial 74 punkt 5:o föreslagit voteringsproposition, i hvilken de båda kamrarnas skiljaktiga beslut ställts emot hvarandra.

Utskottet, som ansåg det gifvet, att en förhöjning i dagaflöningen för de värnpliktige vid armén icke borde äga rum, utan att motsvarande förmån bereddes de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet, samt att öfverhufvud rikets samtliga värnpliktige

Ang. kamrar-
nes skiljaktiga
beslut i fråga
om dagaflö-
ningen till de
värnpliktige
vid flottan och
kustartilleriet.
(Forts.)

borde i afseende å dagaflöningen tillförsäkras samma villkor, hade med afseende härå i nu förevarande punkt hemställt, »att Riksdagen må besluta, att, därest, vid omröstning i enlighet med förenämnda voteringsproposition, herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ifrågavarande motioner blifva, i hvad de afse dagaflöningen för de värnpliktige vid armén af Riksdagen afslagna, samma motioner ej heller må, i hvad de beröra de värnpliktiges vid flottan och kustartilleriet dagaflöning, af Riksdagen bifallas, äfvensom att, för den händelse omröstningen enligt samma voteringsproposition kommer att utfalla på sådant sätt, att Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning samt herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ifrågavarande motioner, ökar anslaget under fjärde hufvudtiteln till de värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m. med 1,066,026 kronor till 3,126,518 kronor, dagaflöningen äfven för de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet må under rekrytutbildningstiden höjas från 20 till 50 öre».

Vid punkten hade afgifvits reservation af herr *A. G. L. Billing*, som ansett utskottets yttrande bort hafva följande lydelse:

»Kungl. Maj:t hade i statsverkspropositionen under femte hufvudtiteln icke föreslagit någon förändring angående ordinarie förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, hvilket anslag i innevarande års riksstat upptagits med 780,000 kronor.

Uti tre särskilda inom Riksdagens Andra Kammare väckta motioner hade nedannämnda motionärer angående dagaflöningen åt de värnpliktige under öfningstiden framställt följande förslag:

herr *J. Andersson* i Baggböle hade i motionen n:o 73 föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, det dagaflöningen till de värnpliktige äfven under deras rekrytutbildning bestämmes till 50 öre per dag, samt att denna dagaflöning måtte utgå äfven innevarande år;

herr *S. Nordström* i Höglunda hade i motionen n:o 79 hemställt, att Riksdagen måtte besluta, att dagaflöningen till de värnpliktige såväl under rekrytöfningarna som under repetitionsöfningarna, in- och utryckningsdagarna däri jämväl inberäknade, måtte bestämmas till femtio öre per man och dag, att taga sin början från och med nästa år och som skola utbetalas, den ena hälften månatligen under öfningstidens fortgång och den andra hälften årligen efter de olika öfningstidernas afslutning;

herr *O. G. Erikson* i Odensvi med flere hade i motionen n:o 121 föreslagit, att Riksdagen måtte besluta att höja de värnpliktiges dagaflöning till 50 öre per dag såväl under rekrytskolan som under repetitionsöfningarna att oafkortadt utbetalas månatligen under öfningstiden.

Med anledning af hvad sålunde förekommit hade utskottet hemställt ej mindre i punkten 11 mom. c af sitt berörda utlåtande, att Riksdagen måtte i riksstaten för år 1905 till oförändradt belopp uppföra, bland annat, förenämnda anslag till sjöbeväringens vapenöfningar m. m., än äfven i punkten 31 af samma utlåtande, att herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ofvanberörda motioner måtte i hvad de berörde flottan och kustartilleriet af Riksdagen afslås.

Ang. kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om dagaflöningen till de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet.
(Forts.)

Hvad utskottet i punkten 11 mom. c) hemställt har af kamrarna bifallits.

Utskottets hemställan i punkten 31 har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren, med afslag å sistnämnda hemställan, bifallit ett därstädes under öfverläggningen framställt yrkande, att Riksdagen måtte, i anledning af herrar Anderssons, Nordströms och Eriksons med flere ifrågavarande motioner, för beredande af förhöjd dagaflöning till de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet från 20 till 50 öre under rekrytutbildningstiden, öka anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, nu 780,000 kronor, med 120,000 kronor till 900,000 kronor.

Då genom båda kamrarnes samstämmade beslut i punkten 11 mom. c) Riksdagen beslutat, att i riksstaten för år 1905 skall till oförändradt belopp uppföras, bland annat, anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar m. m., så måste, enligt utskottets mening, Andra Kammarens beslut i punkten 31 anses hafva förfallit; hvarom utskottet får för Riksdagen göra anmälan.»

Herr Billing: I detta betänkande är jag antecknad såsom ensam reservant, men jag misstänker, att många, om icke alla, inom statsutskottet uti sitt inre i viss mån och kanske i hög grad gifva mig rätt.

Då kamrarna i en punkt stannat i olika beslut, finnas tre möjligheter eller plikter, som åligga utskottet, antingen att sammanjämka, föreslå gemensam votering eller anmäla, att ärendet genom de olika besluten måste anses hafva förfallit. Ser jag nu på den framställning, som statsutskottet här gör, så hvarken utgifver den sig för att vara en sammanjämkning af de båda kamrarnes skiljaktiga beslut och ej heller kan den såsom sådan fasthållas, icke heller har det kunnat komma i fråga att föreslå gemensam votering. Hvad är det då, som statsutskottet i stället här framlagt såsom förslag inför Riksdagen? Ja, det är icke så lätt att säga. Men för så vidt jag kan bedöma saken, så har statsutskottet här framkommit med ett nytt, eget förslag; det synes mig verkligen vara en motion och, hvad mera är, en motion, som afser att upprifva ett af Riksdagen under riksdagen fattadt beslut. Statsutskottets förslag är fyndigt och till och med mycket fyndigt,

Ang. kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om dagaförningen till de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet.

(Forts.)

men det hindrar icke, att det enligt min uppfattning icke tillhör eller tillkommer statsutskottet att framlägga ett sådant nytt förslag. Det är nytt, först emedan det kombinerar med hvarandra tvenne frågor, ställer den ena såsom villkor för den andra eller, såsom jag också kan uttrycka det, gör den ena till en följd af den andra. För det andra har statsutskottet, om det skall försöka göra något medlingsförslag, skyldighet att hålla sig inom de gränser, som äro uppdragna genom de båda kamrarnes beslut, och det har icke statsutskottet gjort, då det ur Andra Kammarens beslut har utslutit ett stycke rörande 31 punkten. Statsutskottet har här gjort ett försök att komma ifrån ett af Andra Kammarerna fattadt beslut, hvilket otvifvelaktigt måste anses vara ett oriktigt beslut.

Jag skall nu så enkelt, kort och klart som är möjligt redogöra för frågan.

I 11 punkten å femte hufvudtiteln har statsutskottet föreslagit, att alla ofvan icke omförmälda ordinarie anslag skulle uppföras till oförändrade belopp. Denna punkt godkände Andra Kammarerna. När så man kom till 31 punkten, beslöt Andra Kammarerna att höja ett af dessa i 11 punkten innehållna ordinarie anslag, höja det med 120,000 kronor. Andra Kammarerna har således i 11 punkten beslutit att uppföra anslaget för sjöbeväringens öfningar till oförändradt belopp, men sedan upprifvit detta beslut genom att höja anslaget för sjöbeväringen med 120,000 kronor. Det kan omöjligt bortresonneras, att detta var ett misstag, om också mycket gärna medgifvas, att misstaget var både mycket förklarligt och förlåtligt. Af detta beslut rörande 31 punkten hade dock något kunnat göras, under förutsättning att Första Kammarerna rörande punkten 11 om de förut icke omförmälda ordinarie anslagens uppförande till oförändrade belopp fattat ett annat beslut än Andra Kammarerna, men när nu både Första och Andra Kammarerna fattat sammanstående beslut angående de ordinarie anslag, som icke blifvit omförmälda, och således äfven däri inneslutit anslaget till sjöbeväringen, så är Riksdagens beslut om detta anslag en gång fattadt, och intet nytt beslut kan således därefter få förändra det. Nu invändes, och däri ligger den stora fyndigheten i statsutskottets förslag, att utskottet utslutit det stycke ur Andra Kammarens beslut, som angår en viss summa, 120,000 kronor, och inskränker sig till att säga, att sjöbeväringens aflöning skall höjas från 20 till 50 öre, ty, säger man, då det ordinarie anslaget för sjöbeväringen är förslagsanslag, är siffran icke fixerad. Men jag kommer tillbaka till, att statsutskottet icke har någon befogenhet att utsluta det stycke af Andra Kammarens beslut, som angifver en viss summa, hvarmed anslaget skall höjas, och under alla förhållanden har icke statsutskottet kunnat hafva till uppgift att förändra det fel, som begåtts emot gällande föreskrift i 60 och 63 §§ af riksdagsordningen. För min del anser jag, att statsutskottet gjort allt hvad

göras kan för att skyla öfver det mycket ursäktliga och förlåtliga misstaget. Jag anser dock, att det icke finnes skäl alls att skyla öfver en sådan sak, utan bör man, då misstaget är begånget, helt enkelt erkänna, att det är begånget, och så förklara, att saken förfallit. Jag anser det verkligen betänkligt att, när tillfälligtvis och förlåtligtvis ett misstag begåtts, som ändå tangerar grundlagen, försöka komma från det och skyla öfver det. Det riktiga är att säga, att detta beslut, om hvilket man i sitt inre erkänner, att det icke bort fattas, måste anses hafva förfallit. Sådant borde enligt min åsikt statsutskottets förslag hafva varit, och min reservation lyder så:

då genom båda kamrarnes samstämmade beslut i punkten 11 mom. c) Riksdagen beslutat, att i riksstaten för år 1905 skall till oförändradt belopp uppföras, bland annat, anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar m. m., så måste, enligt utskottets mening, Andra Kammarens beslut i punkten 31 anses hafva förfallit; hvarom utskottet får för Riksdagen göra anmälan.

Jag anhåller, herr greve och talman, om bifall till denna min reservation.

Herr Törneblad: Det var ganska allvarsamma anmärknin-
gar, som den siste talaren riktade mot statsutskottet.

Han började med att säga, att statsutskottets ledamöter antagligen inom sig gifve honom rätt. Jag är icke alldeles säker på det, och jag vet icke, hvarifrån han fått den öfvertygelsen. Om han därmed menade, att statsutskottets ledamöter gifvo honom rätt därutinnan, att ett misstag blifvit begånget, då är jag alldeles med därom. Ett misstag är begånget, och detta misstag begicks först af statsutskottet, och därtill äro alla dess ledamöter skyldiga, nämligen att frågan om sjöbeväringens aflöning ställdes på oriktig punkt i femte hufvudtiteln. Den skulle, liksom på fjärde hufvudtiteln, hafva ställts på den punkt, som rör anslaget till beväringens öfningar, beklädnad o. d. Hade det skett, hade frågan om 20 och 50 örena kommit fram i rätt form och pröfvats i rätt ordning. Nu kom denna fråga olyckligtvis efteråt under »extra utgifter», dit den icke hörde. Men om man nu skulle rätta det misstag, som blef begånget genom att det bestämdes ett visst förslagsanslag, så åtminstone undrar jag, om man icke då gjorde sig skyldig till ett nytt misstag. Det förstås — ett misstag kan nog rättas genom ett annat misstag, det är möjligt, att det går, men om det blir mycket bättre, det lämnar jag därhän. Och hvari består det nya misstaget? Jo, däri att det beslut, som kamrarna fattade olika rörande storleken af beväringens aflöning, aldrig skulle komma under Riksdagens gemensamma pröfning. Andra Kammaren hade fattat ett annat beslut än Första Kammaren, och det skulle aldrig vidare komma till afgörande af Riksdagen gemensamt.

*Ang. kamrar-
nes skiljaktiga
beslut i fråga
om dagafö-
ningen till de
värnpliktige
vid flottan och
kustartilleriet.
(Forts.)*

Ang. kamrar-
nes skiljaktiga
beslut i fråga
om dagaflö-
ningen till de
värnpliktige
vid flottan och
kustartilleriet.
(Forts.)

Det är visserligen sant, att det är tre olika sätt stadgade för behandling af olika beslut mellan kamrarna. Det första är sammanjämkning, det andra är gemensam votering, och det tredje är, att frågan förklaras hafva förfallit. Det nu föreslagna faller i själva verket till sina konsekvenser under gemensam votering och är icke annat än ett uppreparande af en praxis, som många gånger inom riksdagen ägt rum, nämligen den, att den ena gemensamma voteringen anses afgöra den andra, då det är samma sak.

Nu kan man möjligen säga det, att man kan icke votera gemensamt om de 20 eller 50 örena, därom man nu tvistar, ty det inverkar icke direkt på budgeten, men det inverkar dock indirekt på huru förslagsanslagen komma att utgå. Däremot om det stycket af Andra Kammarens beslut, som upptager ett visst belopp, 120,000 kronor, i detta fall uteslutes, gör man icke något orätt mot Andra Kammaren. Den får sin rätt fullkomligt, ty just om aflöningen till beväringens vapenöfningar under fjärde hufvudtiteln bestämmes till 50 öre, kommer, om denna punkt bifalles, 50 öre äfven att utgå till sjöbeväringen utan afseende på anslaget, emedan denna aflöning utgår af förslagsanslag, och regeringen således är både berättigad och pliktig att i det fallet ställa sig Riksdagens beslut till efterrättelse. Jag tror således att med det fixa aflöningsbelopp, som här upptagits och om tillägget af *förslagsanslag* icke kommer med i den gemensamma voteringspropositionen, har Andra Kammaren i alla fall fått sin vilja fram, nämligen att få den under gemensam omröstning, liksom Första Kammaren får sin, nämligen att det skulle vara 20 öre. Det är visserligen sant, att det komme indirekt i och genom beslutet å fjärde hufvudtiteln, men det veta herrarna, såsom jag redan antydtt, att det är ytterst vanligt, att den ena gemensamma voterings utgång är bestämmande för den andra, hvilket också ligger i sakens natur, ty skulle landtbeväringen få 50 öre, vore det mycket obilligt, om icke sjöbeväringen också finge det. Det är på samma sätt, när man bestämmer en tullsats, som betingar en däraf beroende tullsats. Då behöfver man icke nödvändigt gemensamt votera om båda två. Vinner ja, inträffar det och det, vinner nej, inträffar det och det. Att däremot sätta ut anslagsbeloppet kan hafva sina betänkligheter, men det har inga betänkligheter att taga bort det, ty det kommer att gå ut i alla fall, om de 50 örena vinna.

Jag yrkar bifall till statsutskottets förslag.

Herr Billing: Jag kan icke underlåta att säga ett par ord. Det är icke därom frågan gäller, att icke utgången af en gemensam votering kan verka bestämmande för en annan fråga, utan det frågan gäller är det faktum, att genom båda kamrarnas sammanstående beslut Riksdagen har beslutit i 11 punkten att uppföra förslagsanslaget till sjöbeväringen till oförändradt belopp,

och att sedan detta har skett och Riksdagen således har beslutit i saken, Andra Kammaren har fattat ett beslut, som skulle upphäva detta Riksdagens beslut. Det är det, som är det oriktiga, och det är den oriktigheten som jag anser icke böra skylas öfver eller söka jämkas bort genom någonting, utan det enda riktiga anser jag vara att erkänna, att ett misstag är begånget, och att därför det senare beslutet måste anses hafva förfallit.

Ang. kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om dagaflöningen till de värnpliktige vid flottan och kustartilleriet.
(Forts.)

Herr Törneblad: Jag skall bedja till hvad nyss blifvit sagt få tillägga det, att jag icke vet, om statsutskottet har rättighet att upphäva sig till domare öfver Riksdagens talmän; jag tror det blefve ett mycket, mycket farligt prejudikat. Det kan kammaren genom sitt beslut möjligen göra, men hade utskottet sökt göra det, är antagligt, att utskottet med rätta blifvit tillbakavisadt inom gränserna för dess befogenhet. Hvad åter beträffar, att Andra Kammaren skulle komma att upphäva det under punkt 11 fattade beslutet, så i själfva verket upphäfves det icke genom bifall till utskottets nuvarande förslag, ty förslagsanslaget kommer att kvarstå med oförändradt belopp, ehuru, om Andra Kammarens aflöningssiffra vinner vid den slutliga voteringen, ifrågavarande dagaflöning faktiskt kommer att utgå med högre belopp, men det är en helt annan sak än att göra ändring i ett Riksdagens sammanstående beslut.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr talmannen, att i afseende på förevarande punkt yrkats, dels att hvad utskottet hemställt skulle bifallas, dels ock, att kammaren skulle afslå utskottets hemställan och antaga det förslag, som innefattades i den af herr Billing vid punkten afgifna reservation.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr *Billing* begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller hvad statsutskottet hemställt i punkten 4 af sitt memorial n:o 90, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

*Ang. kamrar-
nes skiljaktiga
beslut i fråga
om dagafö-
ningen till de
värnpliktige
vid flottan och
kustartilleriet.*

Vinner Nej, afslås utskottets hemställan och antages det förslaget, som innefattas i den af herr Billing vid punkten afgifna reservation.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstning befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

(Forts.)

Ja — 38;

Nej — 24.

Punkten 5.

Lades till handlingarna.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran följande den 27 i denna månad bordlagda ärenden, nämligen statsutskottets utlåtanden n:is 91 och 92, sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 4, lagutskottets utlåtanden n:is 46—48 äfvensom första särskilda utskottets utlåtanden n:is 1 och 2.

Med herr talmannens tillstånd aflägsnade sig undertecknad och öfvertogs protokollets förande af förste notarien vice härads-höfdingen A. Hafström.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Herr vice talmannen erhöi på begäran ordet och yttrade: Jag tillåter mig hemställa, att första särskilda utskottets utlåtande n:o 2 uppföres å föredragningslistan den 3 maj främst bland då andra gången bordlagda ärenden.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Ordet lämnades åter till herr vice talmannen, som yttrade: Jag tillåter mig vidare hemställa, att konstitutionsutskottets betänkande n:o 4 flyttas näst efter statsutskottets utlåtande n:o 92, och

att öfriga ärenden upptagas i den ordning, hvarunder de förekomma på föredragningslistan.

Denna hemställan bifölls.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Hasselrot* under 10 dagar från och med den 2 nästkommande maj.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 3,25 e. m.

In fidem

Arthur Hafström.
